

AFASIFORBUNDET I NORGE
- SPRÅKVANSKER ETTER HJERNESKADE

Årsberetning 2017

Innhold

Forord	4
Innledning.....	5
Organisasjon.....	6
Virksomhet	6
Forbundsstyret 2017:	7
Styremøter i 2017:.....	7
Administrasjon	7
Generalsekretær	7
Kommunikasjons-/organisasjonsrådgiver	7
Regnskapsfører.....	7
Revisor	7
Valgkomite etter landsmøtet 2016:	7
Utvalg	8
Arbeidsutvalget	8
Likepersonsutvalget	8
Likepersonsutvalget etter landsmøtet 2016:.....	8
Faglig utvalg etter landsmøtet 2016:	8
Lokalforeninger	8
Medlemsutvikling.....	9
Kontingent og medlemskategorier	9
Samarbeid.....	9
Samarbeid med paraplyorganisasjoner	9
FFO.....	9
Hjernerådet	10
Samarbeid med norske organisasjoner.....	10
Samarbeid med nordiske organisasjoner.....	10
Samarbeid med institusjoner	11
Representasjon i 2017	11
Prosjekter	13
Interessepolitisk arbeid	13
Informasjonsarbeid	14
Informasjon i media	14
Nordisk afasidag	14

Informasjon om afasi på kurs, møter, konferanser	15
Informasjonsmateriell	15
Afasiposten.....	15
Veiledning til enkeltpersoner	15
Foredrag om afasi.....	15
Likepersonsarbeid	16
Opplæringsvirksomhet	16
FUNKIS – midler også til lokalt studiearbeid	16
Organisasjonsutvikling	16
Handlingsplanen.....	17
Økonomi	17
Regnskapsåret 2017	17
Helse, miljø og sikkerhet	17

Forord

Afasiforbundet ble stiftet i 1987 som en interesseorganisasjon for mennesker med afasi og andre ervervede kommunikasjonsvansker, og deres pårørende. Afasiforbundet hadde ved utgangen av året 27 lokalforeninger spredt over hele landet.

Afasiforbundet i Norges overordnede målsetting er at mennesker med afasi og andre ervervede kommunikasjonsvansker, og deres pårørende skal oppnå full deltakelse og likestilling i samfunnet

En bedre afasihverdag oppnås ikke i et vakuum, den oppnås ikke alene og forbundet sentralt jobber derfor tett med lokalforeninger, andre pasientorganisasjoner og våre paraplyorganisasjoner. Og med andre relevante aktører som jobber med afasifeltet i det daglige for å nå målsetningene våre. Afasiforbundet samarbeider med alle som ønsker å bidra til å løfte afasisaken opp og frem med tanken at man sammen kan oppnå større gjennomslag for sakene sine enn hva man greier alene.

I årsberetningen for 2017 beskrives forbundets arbeid gjennom året. I 2017 har det vært lagt inn mye innsats både på ressursutvikling og interessepolitisk arbeid, noe AFN mener vil komme afasirammede over hele Norge til gode i årene som kommer.

Det rapporteres om organisasjonens oppbygging, drift og fokusområder i forhold til forbundets handlingsplan.

Innledning

2017 var et aktivt år for Afasiforbundet i Norge (AFN). Et kontinuerlig arbeid med interessepolitiske saker pågikk og vi gjennomførte flere prosjekter. Samtidig ble organisasjonens økonomi og drift og støtte til lokalforeningene ivaretatt.

Forbundets aktivitet har vært sentrert rundt videreføring og måloppnåelse i henhold til handlingsplanen 2016-2019. Fokus har derfor vært interessepolitisk arbeid der vi både som selvstendig aktør og i samarbeid med andre organisasjoner har bidratt i en rekke arrangementer.

Tilstrekkelig tilgang på logopedtjenester er viktig for våre medlemmer, men er ikke den eneste oppfølgingen mange trenger. Fokuset på en helhetlig og forsvarlig rehabilitering i kommunene, også med tanke på intensitet, har vært et viktig satsingsområde og fortsetter å være det.

Afasiforbundet har også fokus på pårørende. Afasi rammer ikke bare én person, men påvirker familie og nettverk. Barn som pårørende er en utsatt gruppe som også må ivaretas gjennom videre interessepolitisk arbeid for pårørendes rettigheter.

I 2017 ble AFN medlem i ExtraStiftelsen. Dette innebærer blant annet at lokalforeningene nå har fått tilgang til ExtraExpress, en tilskuddsordning for lokale prosjekter og aktivitetstiltak. Vi håper at lokalforeningene framover vil søke prosjektmidler som kan berike afasihverdagen for medlemmer over hele landet.

I 2017 markerte AFN 30 år med å gjennomføre en besøksrunde til lokalforeningene. Besøkene har forsterket vår kontakt med lokalforeninger over hele landet og vi har hatt fått verdifulle erfaringer og opplevelser i møtene med lokalforeninger og enkeltmedlemmer på deres egne arenaer.

AFN er representert i mange ulike organisasjoner som medlemmer eller brukerrepresentanter. I 2017 har vi blant annet vært til stede i

- Statpeds nasjonale brukerråd, Faglig samarbeidsråd for språk/tale, Faglig samarbeidsråd for ervervet hjerneskade og de regionale brukerrådene (sørøst, vest, midt og nord).
- Hjerernerådet
- Nordisk Afasiråd
- Brukerdialogmøter med Sunnaas sykehus
- FFO (Funksjonshemmedes fellesorganisasjon)

For at vi skal komme nærmere målene våre for personer med afasi og andre ervervede kommunikasjonsvansker, er det viktig at arbeidet i AFN fortsetter med samme intensitet på de arenaene vi har mulighet til å delta. Det er fortsatt store utfordringer i arbeidet for en bedre afasihverdag. Vi må derfor alene og i samarbeid med andre fortsette innsatsen for å bedre situasjonen til personer med afasi og deres pårørende over hele landet.

Oslo, 25.06.2018

Hogne Jensen, forbundsleder

Organisasjon

Skal Afasiforbundet arbeide effektivt overfor sentrale myndigheter er det viktig at flest mulig mennesker med afasi, pårørende og andre interesserte er medlemmer av forbundet. Offentlig støtte baseres på medlemstall, geografisk spredning og et poengberegningssystem utfra gitte retningslinjer for dokumentasjon av aktivitet.

Medlemsverving skjer gjennom opplysning via ulike kanaler som sosiale medier, utsending av materiell til sykehus og andre institusjoner, via fagpersoner og aktive medlemmer i lokalforeningene, gjennom våre kurs og ved omtale i media.

I tillegg skal AFN fronte afasisaken og være en pålitelig kilde til informasjon for personer som får afasi. Gjennom kvalitetssikring av informasjon og ved å gjøre denne informasjonen lett tilgjengelig skal AFN være en god kilde for personer med afasi, deres pårørende og fagpersoner både med tanke på faglig, sosialt og praktisk innhold.

Lokalforeningene oppfordres og støttes fra AFN sentralt til å skape et relevant aktivitetstilbud til gamle og nye medlemmer og dermed skape en arena som bidrar positivt til en bedre afasihverdag. Gjennom å skape et godt tilbud sentralt og lokalt ønsker AFN å være en relevant og attraktiv organisasjon for alle som har, er pårørende til eller jobber med afasi. Vi har også troen på at samarbeid mellom fagpersoner, personer med afasi og deres pårørende er viktige for å utforme gode lokale tilbud.

Virksomhet

Grunnlaget for Afasiforbundets virksomhet er lagt i vedtektenes § 1-2 Formål:

"Afasiforbundet skal arbeide for at mennesker med afasi og andre ervervede kommunikasjonsvansker, og deres pårørende skal oppnå full deltakelse og likestilling i samfunnet. Forbundet skal holde løpende kontakt med sentrale myndigheter og organer med sikte på å fremme forslag av landsomfattende karakter som kan forbedre situasjonen til mennesker med afasi og andre språkvansker."

Kontakt med sentrale myndigheter skjer ved møter, skriftlige henvendelser vedrørende enkeltsaker og i forbindelse med høringsuttalelser. I tillegg fremmes synspunkter og krav gjennom paraplyorganisasjoner, deriblant Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) og Hjernerådet.

Forbundsstyret 2017:

Leder:	Hogne Jensen, Tromsø og omegn
Nestleder:	Inghild Bjørgestad, Østfold
Styremedlemmer:	Sigrid Lund, Haugesund og omegn Trond Børseth, Haugesund og omegn Eivind Dybendal, Ringerike og omegn
Varamedlemmer:	1: Brith Stokke Kalheim, Sør-Rogaland 2: Sonja Johansen, Sør-Varanger (død 8.4.17) 3: Trine-Marie Hagen, Østfold

Styremøter i 2017:

Det har vært holdt 7 styremøter gjennom 2017, som har behandlet 95 saker.

Administrasjon

Administrasjonen har i 2017 vært organisert som følger:

Generalsekretær

Marianne Brodin er ansatt som generalsekretær i 80% stilling. Gjennom stillingen har hun blant annet ansvar for forbundets daglige drift, representasjon, rapportering, søknader medlemsystem mm.

Kommunikasjons-/organisasjonsrådgiver

Annika de Leon ble ansatt 1. november 2016 i 80% stilling i administrasjonen, og gikk 01.05.2017 opp til 100%. I tillegg til bistand i daglig drift har Annika gjennom 2017 hatt hovedansvar for flere av forbundets interne prosjekter.

Regnskapsfører

Revisionsbureauet har gjennom hele 2017 vært leid inn som regnskapsbyrå.

Revisor

Blom & Fossan har vært ansvarlig revisor for 2017.

Valgkomite etter landsmøtet 2016:

Leder:	Lisbet Eide (logoped) Bergen og omegn
Medlemmer:	May Britt Kløverød (afatiker) Drammen / Kongsberg Ellen Borge (pårørende) Oslo og omegn

Marit Kaarbøe (logoped) Asker og Bærum
Bodil Johanson (logoped) Bergen og omegn

Utvalg

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget (AU) har bestått av forbundsleder Hogne Jensen og nestleder Inghild Bjørgestad.

Likepersonsutvalget

Likepersonsutvalget etter landsmøtet 2016:

Leder: Sigrid Lund, Haugesund og omegn Afasiforening
Sekretær: Per Gunnar Stornes, Haugesund og omegn Afasiforening
Medlem: Trond Børseth, Haugesund og omegn Afasiforening
Medlem: Brith Stokke Kalheim, Sør-Rogaland Afasiforening
Medlem: Eivind Dybendal, Ringerike og omegn Afasiforening

Faglig utvalg etter landsmøtet 2016:

Leder: Ingjerd Haukeland, Bergen og omegn
Medlemmer: Line Haaland-Johansen, Statped Sør-Øst, fagavd. språk og tale
Ellen Borge, Oslo og omegn
Karianne Berg, NTNU/Helse Midt-Norge
Liv Stabell Kulø, Oslo og omegn
Hogne Jensen, Forbundsstyret
Inghild Bjørgestad, Forbundsstyret

Lokalforeninger

Forbundet hadde ved utgangen av 2017 totalt 27 lokalforeninger. Lokalforeningene er vårt viktigste grunnlag og tilbud om støtte og fellesskap. De driver et viktig arbeid gjennom forskjellige typer møteplasser og aktiviteter tilpasset personer med afasi og deres pårørende. Videre er lokalforeningene en viktig aktør i informasjonsspredning og verving av nye medlemmer.

Å legge til rette for gode tilbud og aktiviteter for medlemmene våre lokalt har høy prioritet i AFN. Gjennom samhold som foreningene skaper gjennom et variert og rikt aktivitetstilbud, blir det attraktivt å delta for personer med afasi og deres pårørende. I tillegg til lokal aktivitet har flere foreninger kursede likepersoner som sikrer at personer med afasi og pårørende blir godt ivaretatt.

Medlemsutvikling

Utvikling i medlemstall (pr. 31.12.17):

1998:	2182
1999:	2228
2000:	2209
2001:	2294
2002:	2190
2003:	2448
2004:	2455
2005:	2504
2006:	2347
2007:	2281
2008:	2224
2009:	2121
2010:	2091
2011:	2001
2012:	1864
2013:	1829
2014:	1836
2015:	1823
2016:	1752
2017:	1744

Kontingent og medlemskategorier

Gjeldende medlemskategorier og kontingentsatser er som følger, dvs. uendret:

Medlem:	kr. 250
Støttemedlem:	kr. 200
Husstandsmedlem:	kr. 100

Samarbeid

Samarbeid med paraplyorganisasjoner

FFO

Afasiforbundet er medlem av (FFO) Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon og deltar i ledermøter, brukermøter, årsmøter og gir innspill til felles interessepolitikk gjennom FFO.

Med sine 83 medlemsorganisasjoner, som til sammen har mer enn 335.000 medlemmer, er FFO Norges største paraplyorganisasjon for organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke. FFOs overordnede mål er samfunnsmessig likestilling og deltakelse for funksjonshemmede. Mål og ønske er å gjøre hverdagen til funksjonshemmede og kronisk syke bedre.

Hjernerådet

Afasiforbundet er en av brukerorganisasjonene som har bidratt i Hjernerådets arbeid siden det startet opp i 2007. De jobber med saker av felles interesse for alle som har befattning med hjernesykdommer, hjernefunksjon og relatert forskning, samtidig som de driver opplysnings- og interessepolitisk arbeid. Hjernerådet har jobbet med en hjerneplan som dannet grunnlaget for statusrapport for hjernehelse, lansert av Helsesdirektoratet i februar 2017.

- Hver tredje nordmann får en nevrologisk sykdom i løpet av livet.
- Folkeopplysning om hvordan man best tar vare på hjernen og forebygger hjernesykdom.
- Å forbedre omsorg og behandling av de som lider av hjernesykdommer.
- Å styrke forskning og utvikling innen fagfeltet hjernesykdommer.

Samarbeid med norske organisasjoner

Vi har etablert samarbeid med flere organisasjoner i ulike sammenhenger.

Vi velger å være åpne for samarbeid som gjelder våre medlemmer og vårt interessefelt. I FFO-sammenheng treffer vi f.eks. Norsk forening for slagrammede (NFS) og Personskadeforbundet. I forbindelse med arrangementer på Rikshospitalet og brukersamling på Sunnaas - og Aker sykehus, A-hus og andre nærliggende steder, treffer vi Landsforeningen for slagrammede (LFS) og andre brukerorganisasjoner. Enkelte av våre lokalforeninger har samarbeid med den lokale slagforeningen på sitt sted.

LHL-Hjerneslag ble lansert i februar 2016, og er en ny aktør innen vårt interessefelt, som vi samarbeider med om interessepolitiske saker og lokalt der det er naturlig. I 2017 har det vært flere saker der AFN og LHL Hjerneslag har kommet med felles utspill, arrangementer og andre aktiviteter. Arrangementet som det har vært jobbet mest med er uten tvil den politiske slagkafeen som gikk av stabelen 7. juni.

Samarbeid med nordiske organisasjoner

Afasiforbundet i Norge er medlem av Nordisk afasiråd, som også består av Hjernesagen, Danmark, Afasiförbundet i Sverige, Hjärnförbundet i Finland og Heilaheill i Island. Sverige overtok formannskapet fra Norge i januar 2017. Nordisk Afasiråd har hatt to møter i Sverige i 2017.

Erfaringsutveksling fra hvert land står sentralt i disse møtene, og hvordan vi benytter den årlige felles-Nordiske afasidagen 10. oktober. Behovet for økt kunnskap om afasi i befolkningen og behovet for logopedhjelp er saker som går igjen i alle land. Vi arbeider også med felles nordisk interessepolitikk.

Samarbeid med institusjoner

Afasiforbundet har lenge hatt et godt og konstruktivt samarbeid med Statped avdeling Sør Øst, fagavdeling språk og tale. Kompetansen i Afasiteamet er en uvurderlig ressurs for AFN.

Brukerrepresentasjon er viktig og kan være med å påvirke afasifeltet i Statpeds tjenestetilbud og organisering. Forbundet er representert både på nasjonalt og på regionalt nivå sammen med andre relevante brukerorganisasjoner. Fra brukerrådene følges blant annet konsekvenser av lovverk og logopedtilbud, og det holdes fokus på å ivareta afasi som fagområde.

Videre er større helsefaglige institusjoner som Sunnaas sykehus en god kilde til fagkunnskap og har vært villige til å bidra med blant annet fagkompetanse til AFN sitt e-læringskurs. Gjennom 2017 hadde vi regelmessig kontakt med Sunnaas og det vil være et mål å ivareta denne kontakten i den kommende perioden.

Representasjon i 2017

Afasiforbundet har vært svært aktive gjennom hele 2017 og vært til stede på flere ulike arenaer og forum.

Dato	Arrangement
18.01	Informasjonsmøte om NØD-tekst prosjektet i regi av Direktoratet for Nødkommunikasjon
7-8.2	Brukerkonferanse Statped
9-10.2	6. Nasjonale konferanse om hjerneslag
9.2	LHL Hjerneslag ettårsjubileum
16.2	ExtraStiftelsen møte for prosjektkoordinatorene og saksbehandlere – om forskningssøknader
2.3	Møte med NIFS (Norsk interesseforening for stamming og løpsk tale)
7.3	Årsmøte i Hjernerådet
16.3	Foredrag på Litteraturhuset i regi av Hjernerådet: «Musikk og hjernen»
16.3	Ledermøte i FFO
22.3	ExtraStiftelsen konferansen «Lev vel» om utenforskap
23.3	Møte i faglig samarbeidsråd ervervet hjerneskade, Statped
28-29.3	Møte i Nordisk Afasiråd, Stockholm
4.4	Temamøte i LHL Hjerneslag Haugesund
4.4	Møte med daglig leder i Hjernerådet Aud Kvalbein
4.4	Møte med LHL Hjerneslag
4.4	Møte med Tove Karoline Knutsen, Helse- og omsorgskomiteen – med LHL Hjerneslag
5.4	Møte i faglig samarbeidsråd språk og tale, Statped
19.4	Foredrag for terapeut-avdelingen på UNN
20.4	Samarbeidsmøte med Norsk Logopedlag
24.4	Klar Tale, møte i arbeidsgruppe
25.4	Hjernerådet, medlemsmøte om hjernestrategi
27.4	Funkis årsmøte
9.5	Norsk forening for slagrammede, åpent møte på Rikshospitalet
10.5	Møte Statpeds faglige samarbeidsråd for ervervede hjerneskader
13-14.5	Nettbrettkurs i Tromsø, for lokalforening og Troms Parkinsonforening

15.5	Planleggingsmøte hos LHL Hjerneslag – politisk møte 7. juni
16.5	ExtraStiftelsens årsmøte og seminar om rehabilitering
24.5	Ringerike og omegn Afasiforening 30 årsjubileum
7.6	LHL Hjerneslag og Afasiforbundet, politisk slagcafe på Sentralen med politiske talsmenn for partiene på Stortinget
13.-15.6	Nordisk Afasikonferanse I København
20.6	Møte med andre små og mellomstore organisasjoner i FFO med felles interesseområder
28.6	Møte på Sunnaas sykehus og deltakelse på logopedenes fagmøte
27.8	Besøk til Ålesund afasiforening
4.9	Møte i FFO ang endringer i Extra Stiftelsen
6.9	Møte med Vestfold Afasiforening
11.9	Besøk til Afasiforeningen for Oslo og omegn
12.-13.9	Møte i Nordisk Afasiråd
15.9	Besøk til Aurskog Hølands Afasiforenings jubileum
19.9	Prosjektkoordinatormøte i Extrastiftelsen
19.9	Møte og markering av jubileum i Haugesund Afasiforening
20.9	Besøk av Extrastiftelsen – pga nytt medlem
21.9	Fagdag om pasient- og pårørendeopplæring
21.9	Besøk og markering av jubileum i Lillehammer og omegn afasiforening
22.9	Temamøte på Aker sykehus om rettigheter
27.9	Foredrag på fagdag om tverrfaglig rehabilitering, Raufoss
29.9	Besøk til Afasiforeninga i Trøndelag
16.10	Møte faglig samarbeidsråd i språk- tale, Statped
16.10	Besøk i Romerike Afasiforening
16.10	Besøk i Vest-Agder Afasiforening
18.10	Brukerorganisasjonsmøte Sunnaas sykehus
19.10	Besøk i Asker og Bærum Afasiforening
25.10	Møte i faglig samarbeidsråd for ervervede hjerneskader, Statped
25.10	Besøk til Sør-Varanger Afasiforening
26.-27.10	Afasidagene, Statped
26.10	Høring i helse- og omsorgskomiteen
27.10	Møte BUFdir angående søknad om driftsmidler for 2018
7.11	Besøk i Bergen og omegn Afasiforening
8.11	Konferanse i Hjernerådet
15.11	Besøk i Ringerike og omegn Afasiforening
16.11	Besøk i Sør-Rogaland Afasiforening
18.11	Besøk i Østfold Afasiforening
20.11	Medlemsmøte i Hjernerådet
22.11	Besøk i Gjøvik og omegn Afasiforening
23.11	Åpent møte Rikshospitalet
25.-26.11	FFO kongress
26.11	Møte med Norsk forening for slagrammede
29.11	Workshop om nettstedet «språkvansker», Institutt for lingvistiske og nordiske studier
7.12	Besøk Kongsvinger Afasiforening
11.12	Julemøte i Afasiforeningen for Oslo og omegn
11.12	Møte med Afasiteamet på Statped
11.12	Møte med LHL Hjerneslag
12.12	Møte med Vestfold Afasiforening
12.12	Lansering av hjernehelseterapi i Helsedirektoratet

Prosjekter

Afasiforbundet søker både egne prosjekter og støtter opp om eksterne prosjekter som søkerorganisasjon blant flere aktører.

Fra ExtraStiftelsen fikk vi i juni 2017 tildelt totalt kr 398.000 til en informasjonsfilm om afasi.

Forbundet har markert seg i dette søkermiljøet, og vi er svært stolte av god prosjekttildeling de siste årene.

Videre fikk AFN tildelt kr 280.197 fra Helsedirektoratet fordelt på følgende to prosjekter:

Nytt brosjyremateriell (for pårørende):	kr 80.197
E-læringsprosjekt om afasi	kr 200.000

Interessepolitisk arbeid

I vedtekter og handlingsplan heter det at

«Afasiforbundet skal arbeide for å påvirke politikere og beslutningstakere i spørsmål som angår våre grupper».

En av de viktigste oppgavene Afasiforbundet har er å jobbe interessepolitisk for å ivareta rettigheter og bedre hverdagen til alle personer med afasi. Aktivitet på dette området for 2017 innbefatter blant annet en politisk slagkafe med helsepolitiske representanter fra de fleste stortingspartiene, møte med helsepolitisk talsperson i Arbeiderpartiet, brev til helse- og omsorgskomiteen tilknyttet blant annet logopedundersøkelsen og radiointervju om logopedsituasjonen i Norge.

I 2017 var hovedprosjektet på den interessepolitiske fronten å arrangere en politisk slagkafé sammen med LHL Hjerneslag. Kaféen ble arrangert 7. juni med helsepolitiske representanter fra de fleste stortingspartiene. Arrangementet var en del av oppkjøringen til stortingsvalget der hvert av de politiske partiene fikk mulighet til å høre på innspill fra slag- og afasifeltet i Norge og komme med tilsvarende på forhåndsutsendte spørsmål. Målet var å skape oppmerksomhet rundt manglende fokus på slag- og afasibehandling og rehabilitering i partiprogrammene samt å synliggjøre pasientgruppene og utfordringene man møter i hverdagen ovenfor politikerne.

Våren 2017 ble AFNs logopedundersøkelse lansert og rapport om funnene ferdigstilt. Undersøkelsen bekreftet i stor grad det mange tilknyttet AFN og våre samarbeidspartnere allerede vet, at logopeddekningen er svært variabel og ofte mangelfull med store geografiske forskjeller over hele Norge. Få steder tilbyr behandling i henhold til retningslinjene for behandling og rehabilitering etter hjerneslag. Undersøkelsen har i tillegg til god informasjon til internt bruk også gitt flere poenger som er mulig å belyse i møte med sentrale aktører.

I kartleggingene som gjøres videre vil det være viktig å ikke bare se på dekningen på rehabilitering, men også om behovene for intensitet og tilgjengeligheten er slik den bør være i henhold til retningslinjene for behandling og rehabilitering etter hjerneslag.

Kontakt med andre organisasjoner for å løfte opp afasisaken på dagsordenen har vært en gjennomgående strategi for Afasiforbundets arbeid. Ved å spille inn saker gjennom de utvalg vi har representanter i, delta på møter med aktuelle aktører som Helsedirektoratet, Hjernerådet, FFO, rehabiliteringsinstitusjoner og Statped er forbundet sentral i å fremme afasisaken og øke bevisstheten rundt de problemstillinger våre medlemmer møter i hverdagen.

Forbundet har over lengre tid jobbet med andre pasientorganisasjoner, fagorganisasjoner og paraplyorganisasjoner for å komme nærmere målene våre og belyse problemstillingene vi møter i afasihverdagen. Både slagorganisasjoner og andre pasientorganisasjoner har vært gode samarbeidspartnere både lokalt og sentralt.

Gjennom 2017 har Afasiforbundet arbeidet for å synliggjøre afasirammedes behov for tilstrekkelig tilgang til logopedtjenester, fysioterapi, ergoterapi og brukerstyrt personlig assistent (BPA) for å nevne noen områder. AFN vil fortsette å ivareta et helhetlig fokus på rehabilitering og tjenestetilbud i kommunene.

Både lokale krefter og forbundet sentralt er aktive på å stille som brukerrepresentanter der det er åpning for det. Brukerrepresentasjon gir oss en unik mulighet til å fronte saker som er viktige for forbundets medlemmer og målsetninger

Informasjonsarbeid

Kunnskapen om afasi og andre ervervede kommunikasjonsvansker er mangelfull i befolkningen generelt, men også hos helsepersonell og andre fagpersoner, og i tillegg det offentlige. Det er stadig uheldige eksempler på dette. Afasiforbundet ser det som en av sine viktigste oppgaver å bidra til mer opplysning om afasi og andre språkvansker og om hvilke rettigheter personer med språkvansker og pårørende har.

Informasjon i media

Afasi er sjeldent et tema i media, men AFN har gjennom 2017 lagt vekt på å prøve å øke synligheten. Gjennom kronikker, intervjuer og sosiale medier forsøker AFN å rette fokuset på afasi som en særs alvorlig konsekvens av blant annet hjerneslag. AFN har fremdeles mye potensiale på dette feltet, men 2017 har vært et år med mer aktivitet enn tidligere og kontakter knyttes stadig til bruk i fremtidige saker.

Nordisk afasidag

Nordisk afasidag ble markert lokalt gjennom oktober flere steder. Det er meldt inn lokal aktivitet mange steder i landet rundt 10 oktober som tradisjonelt har vært dagen vi markerer Nordisk Afasidag med både stand, utdeling av informasjonsmateriell og aktivitet på sosiale medier.

Informasjon om afasi på kurs, møter, konferanser

Det formidles informasjon om afasi på forskjellige typer arrangementer og samlinger. Dette er sentrale temaer på de fleste av Afasiforbundets kurs både når de er sentrale og lokale.

AFN er representert på ulike konferanser. I 2017 var vi blant annet til stede på Nasjonal konferanse om hjerneslag i Oslo med stand der informasjonsmateriell ble delt ut. Høsten 2017 var vi tilstede på den første Aphasia and neuroplasticity konferansen og nettverksmøte i Bergen.

Informasjonsmateriell

I 2017 ble det lagt ned mye arbeid med å utvikle nytt brosjyremateriell. Vi laget en pårørendebrøsjyre med navn «Pårørende – Hva nå?» Sammen med «Afasi- hva nå» og en ny brosjyre om rettigheter inngår materialet som en sentral del av informasjonspakken som sendes ut til institusjoner, fagpersoner og enkeltpersoner.

Høsten 2017 startet også arbeidet med å utvikle et e-læringskurs for personer med afasi og helsepersonell.

Afasiposten

Afasiposten er medlemsbladet vårt. Design/layout ble lagt om og fornyet sommeren 2016 og delfinansiering av bladet gjøres med annonsesalg. Dette ble videreført gjennom 2017 og har bidratt til å holde kostnadene med trykking og distribusjon av bladet nede.

Afasiposten har kommet ut med fire nummer i 2017. Bladet forsøker å holde en balanse mellom faglig og praktisk innhold i tillegg til aktuelt sosialt innhold som personlige historier og reportasjer fra lokal aktivitet. Bladet tilrettelegges for å være afasivennlig og gi et positivt tilskudd til afasihverdagen.

Veiledning til enkeltpersoner

Forbundet får mange henvendelser fra personer (rammede, pårørende og fagpersoner/studentere) som trenger informasjon og råd. Som tidligere rapporterer mange om mangelfulle opplæringstilbud for personer med afasi. Det gis informasjon om rettigheter og fremgangsmåte for å kreve sine rettigheter ifølge Opplæringsloven og ifølge forskrifter om individuell plan. Klageveiledning er dessuten å finne på vår nettside. Administrasjonen har gjennom 2017 tilegnet seg mye tilleggs kunnskap som gjør dem kapable til å svare på mange av henvendelsene, eller formidle kontakt med riktig instans eller fagperson.

Foredrag om afasi

Styremedlemmer, ansatte i administrasjonen og personer med andre tillitsverv i AFN inviteres jevnlig til å holde foredrag om afasi på møter og kurs som arrangeres av kompetansesentre, ved utdanningsinstitusjoner, samt på foreningskvelder og institusjoner. Dette ansees som et viktig arbeid både med tanke på å være synlig for relevante brukere og aktører, men også som en mulighet til å presentere hva AFN mener er viktig for å skape en bedre afasihverdag.

Likepersonsarbeid

Likepersonene og afasikontaktene til AFN er et viktig tilskudd til personer som nylig er blitt rammet av afasi og deres pårørende og kan være en god kilde til innsikt og trygghet i en særlig sårbar situasjon. Det er gjennom 2017 lagt planer for en fornyet innsats på området og AFN tar sikte på å bygge opp og forsterke ordningen samtidig som man ivaretar kompetansen som over lang tid har blitt skapt både lokalt og sentralt.

Opplæringsvirksomhet

Afasiforbundet skal sørge for at kompetanse i organisasjonen opprettholdes og videreutvikles ved blant annet å skolere tillitsvalgte, medlemmer og å videreføre og forsterke likepersonsordningen. Det er både ønskelig og etterspurt at vi kan tilby våre medlemmer kurs og likepersonsamlinger regelmessig, men dette er avhengig av tildelinger av prosjekter og vil variere fra år til år.

FUNKIS – midler også til lokalt studiearbeid

Lokalforeninger som driver opplæringsvirksomhet kan søke om tilretteleggingstilskudd fra FUNKIS (funksjonshemmedes studieforbund). Etter visse kriterier er en berettiget til å motta støtte til såkalt «tilrettelagt voksenopplæring». Søkerprosjektet går via AFN sin administrasjon.

Organisasjonsutvikling

Forbundsstyret og administrasjonen holder løpende kontakt med lokalforeningene. Vi legger stor vekt på å følge opp at foreningene har informasjon tilgjengelig og bidrar der vi kan, gjerne også med besøk i foreningene. I 2017 ble det gjennomført 18 besøk i lokalforeningene.

Vi forsøker å bidra til lokalforeningsinspirasjon, og er opptatt av at det er "liv" i foreningene. Hvordan foreningene drives er diskutert både sentralt og lokalt.

Foreningene kan ha ulik form for drift, men all aktivitet må dokumenteres for å tilfredsstille offentlige myndigheters krav.

Det er generelt god aktivitet i de fleste foreninger, takket være mange ildsjeler.

Korrekte opplysninger i medlemsregisteret er viktig for oss, og til det trenger vi hjelp til enhver tid fra lokalforeningene til vedlikehold og oppdatering.

Handlingsplanen

Handlingsplanen utarbeides i forbindelse med hvert landsmøte og vedtas der. Siste versjon gjelder fra 2016 til 2019. Den er vårt viktigste arbeidsredskap og rettledning til hva vi skal prioritere.

Handlingsplanen omfatter plan for arbeid med rettigheter og lovverk, universell tilgjengelighet, forskning/utvikling, interessepolitikk, informasjonsarbeid, organisasjonsutvikling og økonomistyring.

Mange av oppgavene i forrige handlingsplan videreføres med noen nye innslag. Vi har nedfelt at vi skal samarbeide interessepolitisk der det er hensiktsmessig med LHL Hjerneslag, Landsforeningen for Slagrammede, Norsk forening for Slagrammede og andre relevante brukerorganisasjoner.

Økonomi

Afasiforbundet forvalter de midler vi har fått bevilget i tråd med inngåtte avtaler både med det offentlige og prosjektledere.

Regnskapsåret 2017

Fra Barne, Ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har vi mottatt 1.291.423 til drift, noe som også skal inkludere midler til likepersonstiltak sentralt og lokalt.

Av driftsmidlene er kr 50.000 delt ut til likepersonstiltak i lokalforeningene etter innsendte søknader. Vi ønsker å tilgodese det store arbeidet som gjøres for å tilrettelegge aktiviteter for våre medlemmer i form av regelmessige temamøter, turer, kurs, treffsteder og kulturelle innslag.

Kontingentinnbetalingen var 365.165. Av dette er kr 145.977 ført tilbake til lokalforeningene.

Helse, miljø og sikkerhet

Afasiforbundet følger gjeldende lover og regler innenfor HMS. Forbundet jobber aktivt for å skape et godt og inkluderende arbeidsmiljø med gode utviklingsmuligheter.